

MİLLETVEKİLİ ADAY SAPTAMA YÖNETMELİĞİ

BÖLÜM I

GENEL ESASLAR

AMAÇ VE KAPSAM

MADDE 1-

Milletvekili seçimlerinde, CHP adayları, bu yönetmelik hükümlerine göre seçilir ve saptanır.

SEÇİM ÇEVRESİ

MADDE 2-

Milletvekili Seçimi Kanununda belirlenen her seçim çevresi aday saptamada esas alınır ve o çevrede seçilmesi gereken sayıda aday belirlenir.

ADAYLIK ÖN KOŞULLARI

MADDE 3-

Aday olma isteminde bulunanlarda aşağıdaki koşullar aranır:

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,
- Yirmibeş yaşını doldurmuş olmak,
- 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 11.maddesinde belirtilen sakıncaları taşımamak,
- En az bir yıldan beri parti üyesi olmak,
- Ödenti borcu olmamak.

Bu koşulları taşımayanların başvuruları işleme konmaz.

Ancak merkez yoklaması adaylığı istemiyle başvuranlarla, Tüzüğün 12.maddesi uyarınca Merkez Yönetim Kurulu kararıyla doğrudan asıl üyeliğe kabul olunanlar, partili olarak TBMM üyeliği, belediye başkanlığı, belediye ve il genel meclisi üyeliği yapmış olanlar, parti örgütünde seçimle bir göreve gelmiş olanlar için bir yıllık üyelik koşulu aranmaz.

Yasal zorunluluk nedeniyle partiye üye olma olanağı bulunmayan kimselerden adaylığa başvuruların, parti üyesi olmaksızın, merkez yoklaması, önseçim veya aday yoklamasına katılmaları, Merkez Yönetim Kurulunun iznine bağlıdır.

BAŞVURMA YÖNTEMİ

MADDE 4-

Adaylık başvurusu, İstem Dosyası ile yapılır.

Adaylık için başvuranlar İstem Dosyasını, Genel Sekreterliğe elden teslim edebilecekleri gibi posta veya kargo ile de gönderebilirler.

İstem Dosyasını elden teslim edenlere Genel Sekreterlikçe alındı belgesi verilir. İstem Dosyasını Genel Sekreterliğe posta veya kargoyla gönderenlerin belgelerinde eksiklik olması halinde, İstem Dosyası işleme konmaz ve işleme konmama nedeni eksik olan belgeler de belirtilerek ilgiliye bildirilir. İlgilinin başvuru süresi içinde eksik belgeleri tamamlaması halinde, İstem Dosyası işleme konulur. Posta veya kargo ile gönderilen İstem Dosyasının Genel Sekreterliğe eksiksiz olarak ulaştığı tarih, başvuru tarihi olarak kabul edilir ve alındı belgesi başvuru sahibine posta ile gönderilir.

Genel Sekreterlik, adaylık başvurularını Adaylık İstem Defterine sırasıyla kaydeder.

İSTEM DOSYASI

MADDE 5-

İstem dosyası hazırlama esas ve usulleri, Yüksek Seçim Kurulu'nun belirleyeceği esaslar da dikkate alınarak seçim döneminde Genel Sekreterlikçe belirlenir.

ÖZEL ÖDENTİ

MADDE 6-

Aday adaylarından, S.P.K. 65. maddesi uyarınca alınacak ödentinin miktarı, Merkez Yönetim Kurulu'nca saptanır ve duyurulur.

Aday adayları, bu parayı alındı karşılığı Parti veznesine yatıracakları gibi, banka hesabına da yatırabilirler.

Aday adaylığından çekilme, ya da aday adayının sıralamaya girememesi halinde alınan ödenti geri verilmez.

İNCELEME

MADDE 7-

Merkez Yönetim Kurulu, aday adaylarının durumunu seçim çevreleri itibarıyla ön incelemeye tabi tutar. Tüzüğün 60. maddesine göre yapılan bu inceleme, sonuçları ile Parti Meclisine sunulur.

Parti Meclisi, başvurma süresinin bitiminden sonra, adaylık için başvuranların yasal durumlarını ve niteliklerini inceler. Parti üyesi olmayanların başvuruları ilgili il ve ilçe yönetim kurullarının görüşleri de alınarak incelenir.

Parti Meclisi, inceleme sonuçlarını da değerlendirerek, her ilden aday olmaları uygun bulunanları saptar. İstemi reddedilenlere sonuç duyurulur.

BÖLÜM II

ADAY SAPTAMA YÖNTEMLERİ

YÖNTEMLER

MADDE 8-

Parti adayları başlıca üç yöntemle saptanır.

- a. Ön Seçim
- b. Aday Yoklaması
- c. Merkez Yoklaması

Önseçim ve Aday Yoklaması öncelikli yöntemlerdir.

Aday saptamada hangi seçim çevresinde hangi yöntemin uygulanacağına Parti Meclisi karar verir.

ÖN SEÇİM

MADDE 9-

Ön seçim, seçim çevresinde Partiye yazılı tüm üyelerin katılımı ile yapılır.

Ön seçimlerin yapılacağı tarih itibariyle bir önceki yılın son gününe kadar Siyasi Partiler Kanunu 10. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na bildirilen üyeler ön seçimde oy kullanabilir.

Kesin veya geçici çıkarma cezası alanlar seçmen listesinde yer alamazlar.

İlçe seçim kurulları, üye listelerini ön seçimden en az 30 gün önce elinde olacak şekilde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında temin eder. Bu listeler ön seçim tarihinden 25 gün önce İlçe Başkanlıklarında ve İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarında askıya çıkarılır.

Listelere askı tarihinden itibaren 15 gün içerisinde ilçe seçim kurullarına yazıyla itiraz edilebilir. İtirazlar İlçe Seçim Kurullarınca en geç 2 gün içerisinde kesin olarak karara bağlanır.

Kesinleşen listelerde adları yer alan üyeler ön seçimde oy kullanabilir.

Ön seçimler, Siyasi Partiler Kanunu'nda belirlenen yöntemle, yargı gözetim ve denetiminde yapılır (SPK, mad. 37, 39, 41 ve 42).

ADAY YOKLAMASI

MADDE 10-

Aday Yoklaması Basit Aday Yoklaması ve Genişletilmiş Aday Yoklaması olmak üzere iki türdür.

Aday yoklaması Siyasi Partiler Kanununda belirlenen yöntemlerle yargı gözetim ve denetiminde yapılır. (SPK Mad. 37, 39, 41,42)

BASİT ADAY YOKLAMASI

MADDE 10/A

Basit Aday Yoklaması bir seçim çevresi içinde kayıtlı aşağıdaki parti üyelerinin yargı gözetim ve denetimi altında yapacakları seçimle adayları belirlemesidir.

- a. Kongrelerinde seçilmiş olan il ve ilçe başkanları ile yönetim kurulu üyeleri,
- b. Partili belediye başkanları ile partili belediye meclisi üyeleri,
- c. Partili il genel meclisi üyeleri,
- d. İlin partili mevcut ve eski parlamenterleri,
- e. Milletvekili aday adayları,
- f. O seçim çevresinde üye olarak yazılı olan Parti Meclisi üyeleri ve Yüksek Disiplin Kurulu Başkanı ve üyeleri ile il disiplin kurulu başkanı ve üyeleri,
- g. Seçim çevresindeki ilçelerin kongre delegeleri ve o çevrede il kongresi delegeleri,
- h. O seçim çevresinde üye yazılı kurultay delegeleri,
- i. Seçim çevresi içindeki sendikalar ile meslek odaları (kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının) parti üyesi olan başkanları,
- j. O seçim çevresinden seçilmiş parti içi ön seçmenleri.

GENİŞLETİLMİŞ ADAY YOKLAMASI

MADDE 10/B

Genişletilmiş Aday Yoklaması bir seçim çevresi içinde partiye kayıtlı ve üye aidatını düzenli şekilde ödemiş üyelerin yargı gözetim ve denetimi altında yapacakları seçimle adayları belirlemesidir.

Düzenli aidat ödeme şartının gerçekleşme esasları, hangi zaman dilimine ait hangi tür ödemelerin dikkate alınacağı ve uygulama şekli Merkez Yönetim Kurulu tarafından yayınlanacak Genelge ile belirlenir.

ADAY YOKLAMASINDA SEÇMEN KÜTÜKLERİNİN HAZIRLANMASI

MADDE 10/C

Genel Sekreterlik, aday yoklamasında oy kullanacak seçmen listelerini, aday yoklaması tarihinden en az 30 gün önce üye yazım yönetmeliğinin 18. Maddesine göre düzenlenmiş parti kütüğü ile birlikte ilçe seçim kurulu başkanlıklarına verir.

Kesin veya geçici çıkarma cezası alanlar seçmen listesine yazılamazlar.

Bu listeler aday yoklaması tarihinden 25 gün önce İlçe Başkanlıklarında ve İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarında askıya çıkarılır.

Listeler askı tarihinden itibaren 15 gün içerisinde yazıyla itiraz edilebilir.

İtirazlar İlçe Seçim Kurullarınca en geç 2 gün içerisinde karar bağlanır.

Kesin listelerde adları yer alan üyeler aday yoklamasında oy kullanır.

Merkez Yönetim Kurulu, Genel Sekreterliğin gözetim ve denetimi altında seçmen listelerini hazırlama ve seçim kurullarına verme yetkisini il ve ilçe başkanlıklarına devredebilir. (SPK Mad. 42, Tüzük Md. 58)

MERKEZ ADAYLIĞI

MADDE 11-

Parti, önseçim ya da aday yoklaması yapılacak seçim çevrelerinde toplam olarak TBMM üye tam sayısının %5'ini aşmamak üzere ilini, seçim çevresini, aday listesindeki sırasını, önseçim veya aday yoklaması gününden en az 10 gün önce Yüksek Seçim Kurulu'na bildirmek koşuluyla merkez adayı gösterebilir. Önseçim ya da aday yoklaması yapılmayan yerlerde merkez yoklaması veya diğer yöntemlerden biri ya da birkaçı ile aday belirleme yetkisi saklıdır (SPK, mad.37/2).

MERKEZ YOKLAMASI

MADDE 12

Merkez yoklaması yönteminde adaylar Parti Meclisi tarafından saptanır.

Merkez yoklaması kararının alınmasından önce ya da sonra, bu yöntemin en verimli şekilde uygulanabilmesini sağlamak ve Parti Meclisinin kararına kaynak oluşturmak üzere Merkez Yönetim Kurulu şeklini ve zamanlamasını da belirleyeceği çeşitli eğilim yoklaması yöntemleri uygulayabilir.

Eğilim yoklaması bu yönetmeliğin 9,10, 10/A, 10/B, 10/C madde hükümlerine paralel olarak yargı gözetim ve denetimi yerine örgüt gözetim ve denetiminde sandık konulması suretiyle de yapılabilir. Bu durumda ilçe seçim kurulları yerine görev yapacak birimleri ve eğilim yoklaması esas ve usullerini Merkez Yönetim Kurulu belirler. Oy kullanacak seçmen listeleri Genel Sekreterlik tarafından hazırlanıp gönderilir. Örgüt denetiminde sandık konulması suretiyle eğilim yoklaması yapılmasına karar verilen seçim çevreleri içinde belirli sıralar Genel Merkez kontenjanı olarak ayrılabilir.

Merkez yoklaması yöntemi uygulanarak belirlenecek adayların toplam sayısı partinin gösterdiği toplam aday sayısının %15'inden fazla olamaz. Partinin son genel seçimlerde %10'dan az oy aldığı seçim çevrelerinden gösterilen milletvekili aday sayısı ile yukardaki fıkra uyarınca örgüt denetiminde sandık konulması suretiyle belirlenecek milletvekili aday sayısı bu orana göre hesaplanan aday sayısına dahil değildir. Parti Meclisi bu %15 kotayı bir seçim çevresinin tümü için kullanabileceği gibi, Siyasi Partiler Kanununun 37.nci maddesinin ikinci fıkrası ve bu yönetmeliğin 11.nci maddesine göre göstereceği %5 merkez adayları haricinde, önseçim, aday yoklaması veya eğilim yoklaması yaptığı seçim çevrelerinde sıralar ayırmak suretiyle de kullanılabilir. (Tüzük, Mad. 58-C-5). Son seçimin yapıldığı tarihi izleyen 1 Ekim günü başlayacak yasama yılı tamamlanmadan

seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde Parti Meclisi bu %15 kotayla bağılı olmadan aday saptayabilir.

Ayrıca,

- a. Ön seçim veya aday yoklaması için başvuran aday adaylarının sayısı, o seçim çevresinden gösterilmesi gereken aday sayısından az ise,
- b. Ön seçim veya aday yoklaması sonuçları yasa gereğince ve yetkili organlarca geçersiz sayılmışsa,
- c. Yasalarda yer alan başka nedenlerle,

aday listesi eksik ise o çevrenin aday listesi ve adayların listedeki sıraları, Parti Meclisince saptanır. Bu halde belirlenecek milletvekili aday sayısı da yukarıdaki fıkrada belirtilen %15'lik sınırlamaya dahil değildir.

Merkez yoklaması yöntemiyle belirlenecek adayların saptanmasında,% 33 cinsiyet kotası ve % 10 gençlik kolları kotası uygulanır.

Hem cinsiyet hem gençlik kolları kotalarının özelliklerine sahip bir aday her iki kotadan düşülür.

Bu özelliklerde yeter sayıda başvuru olmaması halinde katılanlarla aday tespiti yapılır. (Tüzük, mad. 61/a, 61/b)

BÖLÜM III

ORTAK VE ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

ADAY ADAYLARININ TANITIMI

MADDE 13-

Ön seçim ve aday yoklamasına katılan aday adayları, önseçim ya da aday yoklaması sürecinde propaganda ve tanıtım amacıyla açık hava toplantıları, örf ve adete göre sohbet toplantısı sayılanlar hariç olmak üzere, kapalı salon toplantıları düzenleyemezler. Duvar ve el ilanları ile her türlü basılı, sesli veya görüntülü bantlarla propaganda yapamazlar. Bu tür etkinliklerde, öbür aday adaylarını kötüleyici beyanlarda bulunamazlar (SPK, mad. 43).

Aday adayları, oy kullanacak partili seçmenlere veya yakınlarına maddi çıkar sağlama amacı güdememezler, armağan dağıtamazlar.

PARTİCE DÜZENLENECEK TANITIM OLANAKLARI

MADDE 14-

Parti, aday adayları için meslek ve sanatları, yaşam öyküleri, çeşitli alanlardaki çalışma hizmetlerini, fotoğrafları ile birlikte derleyen tanıtıcı basılı malzeme hazırlayıp bastırabilir; ön seçim sırasında sandık başlarına astırabilir. Bu tanıtımda, aday adayları arasında eşitlik gözetir.

Aday adayları, partinin programı, kurultay kararları ile seçim bildirisi dışında, ulusal, yöresel yahut kişisel ölçüde vaatlerde

bulunamazlar. Her türlü haksız yarışma olanaklarını kullanamazlar (SPK, mad. 43).

OY PUSULALARI

MADDE 15-

Parti, ön seçime veya aday yoklamasına katılacak aday adayları çizelgesini, Tüzüğü'nün 55/a maddesinde saptanan çarşaf liste yöntemiyle hazırlar ve adçekme yoluyla belirlenen harften başlayarak sıralanan pusulaları yeter sayıda bastırarak ön seçim ilçe seçim kuruluna verir.

Kurulca mühürlenene pusulalar üzerinde, seçmen, aday adaylarının karşısına işaret koyarak seçimini yapar. İşaretleme, seçilecek aday sayısından çok, yarısından az olamaz. Bu usule uygun olmayan oy pusulaları geçersizdir (SPK, mad.46).

GÖZLEMCİLER

MADDE 16-

Parti, önseçim veya aday yoklamasından sandık başı işlemlerini izlemek ve oylama düzenine, seçmenlerin tanınmasına yardımcı olmak üzere her sandık için bir gözlemci hazır bulundurabilir. Ön seçimde, aday olanlar ile ikinci dereceye kadar kan ve sıhri hısımları gözlemci olamazlar.

KİMLİK SAPTAMASI

MADDE 17-

Ön seçim ve aday yoklamasında, oy vermek için parti seçmen

kartı gösterilir. Bu belgeyi gösteremeyenlerden veya belgenin sahibi olduğundan tereddüt edilenlerden parti kimlik kartı veya resmi kimlik belgesi istenir.

İTİRAZ HAKKI

MADDE 18-

Ön seçim ve sandık kurullarının veya kurul başkanlarının kesin olmayan kararlarına karşı, parti başkanı, aday adayları veya gözlemciler itiraz edebilirler. İtiraz, sayım ve döküm sırasında sandık başkanına, tutanakların ön seçim ilçe başkanına tesliminden sonra, ilçe seçim kurulu başkanlığına yapılır.

ÖN SEÇİM İLÇE SEÇİM KURULU VE SANDIK KURULU ÜYELİĞİ

MADDE 19-

Ön seçim ve aday yoklaması yargı yönetim ve denetiminde yapılır. Kurulların oluşumu, görevli ilçe seçim kurulunca sağlanır.

ADAY LİSTELERİNDEKİ EKSİKLİKLER

MADDE 20-

Kesinleşen aday listesinde eksilme veya herhangi bir nedenle boşalma olursa, listelerin Yüksek Seçim Kuruluna verileceği tarihe kadar, daha önce başvuran aday adayları arasında veya doğrudan Merkez Yönetim Kurulu eksikliği tamamlar, tamamlama aşığından yukarıya kaydırma yoluyla yapılır.

Bir seçim çevresinde, önseçimin ya da aday yoklamasının seçim kurulunca yürütülen işlemlerinin yasal nedenlerle iptal edilmesi halinde önseçim yenilenmez; bu seçim çevresi için bütün adaylar ve sıraları Parti Meclisince belirlenir (SPK, mad. 51/4).

YÜRÜRLÜK

MADDE 20-

Bu yönetmelik Parti Meclisinin 4 Mayıs 2013 günlü toplantısında kabul edilmiş ve yürürlüğe girmiştir.